

Nieuwe AOC Raad-voorzitter Clemens Cornielje: ‘Verworvenheden zeker stellen en behouden’

Als leraar, onderwijsspecialist en politicus bemoeide hij zich gedurende heel zijn carrière intensief met het groen onderwijs. De AOC Raad strikte Clemens Cornielje – inmiddels ruim één jaar Commissaris van de Koningin in de provincie Gelderland – voor de functie van voorzitter.

“Het is leuk en eervol dat ik voor deze functie ben gevraagd”, zegt Clemens Cornielje in zijn werkkamer op het Provinciehuis in Arnhem. Sinds 24 mei is de Commissaris van de Koningin in de provincie Gelderland voorzitter van de AOC

‘De input moet van de basis komen, de instellingen, de voorzitters van de colleges van bestuur’

Raad. “De affiniteit met dit onderwijs en de kennis van dit beleidsterrein is er en ik weet dat in de raad bestuurders zitten die zeer betrokken zijn bij hun onderwijs en op elkaar aangewezen zijn. Ik verheug me op de samenwerking”

Betrokken blijven

Cornielje lijkt in alle opzichten de ideale opvolger van Jan den Ouden die in januari na twee ambtstermijnen afscheid

nam. Hij kent het onderwijs als leraar, onderwijsspecialist en politicus van haver tot gort. Na twee jaar onderwijs waarvan één jaar als leraar wiskunde op de toenmalige lagere land- en tuinbouwschool te Bemmelen – “dat onderwijs stal onmiddellijk mijn hart” – vertrok hij in 1983 naar Den Haag. Hij was daar achtereenvolgens beleidsmedewerker, politiek adviseur van de vice-premier en hoofd Voorlichting van de Tweede Kamerfractie van de VVD. In 1994 werd hij zelf Tweede Kamerlid voor de VVD. Ruim een jaar geleden aanvaardde hij de functie van Commissaris van de Koningin in de provincie Gelderland. In vrijwel al die functies bemoeide hij zich intensief met het groene onderwijs.

“In mijn functie van beleidsmedewerker van de VVD-fractie kreeg ik groen onderwijs in mijn portefeuille en als Kamerlid het Kennisbeleid van LNV.” In die periode werd hij de trekker van de dossiers over de vorming van Wageningen UR en de vraagsturing van de ipc’s. Ook manifesteerde hij zich als een groot pleitbezorger voor een gelijke uitgangspositie en financiering van het groen onderwijs. Mede dankzij zijn inspanningen hebben de meeste vmb-groenlocaties nu de gemengde leerweg en is de bekostiging van aoc’s aanmerkelijk verbeterd. In 2002 werd Cornielje woordvoerder veiligheid en voorzitter van de vaste Kamercommissie voor OCW, zo bleef hij nauw betrokken bij de ontwikkelingen in het onderwijs.

Het voorzitterschap van de AOC Raad geeft hem – zoals hij het zelf verwoordt – de kans om betrokken te blijven bij deze onderwijssector. “Een overzichtelijk veld van 12 onderwijsinstellingen dat goed georganiseerd is en ondersteund wordt door een prima functionerend bureau in Ede.” Een landelijke functie die hij echter evenzeer van belang acht voor zijn provincie. “Primaire productie, voedselverwerking en de in-

richting van de groene ruimte. Dat is hier in Gelderland allemaal nadrukkelijk aan de orde van de dag”, legt Cornielje uit. “Met Wageningen UR, Larenstein en het AOC-onderwijs hebben we in deze provincie alle sectoren van groen onderwijs in huis.”

Eén geluid

Omdat de vergaderschema’s van de Provincie en de AOC Raad in juni nog niet op elkaar afgestemd waren, kon Cornielje tot nu toe nog niet de ledenvergadering voorzitten. “Maar dat wordt na de vakantie zo snel mogelijk geregeld. Ook de taakverdeling zal dan aan de orde komen.”

Zeker is wel dat de provinciebestuurder het anders zal gaan doen dan zijn voorganger. “Ik heb veel waardering voor wat Jan den Ouden voor de aoc’s en de AOC Raad heeft gedaan. Als gepensioneerde burgemeester had hij er veel tijd voor. Ik heb echter meer dan een full-time job.” Dat laatste levert echter geen problemen op, zo benadrukt hij. “Dit is mijn eerste serieuze nevenfunctie.” Uit de talloze lidmaatschappen van comités van aanbeveling en het voorzitterschap van het Prinsjesdagontbijt vloeit geen werk voort en zijn voorzitterschap van de evaluatiecommissie van het Rathenau Instituut is een tijdelijke klus. “Bovendien,” zo vervolgt hij, “krijg ik bij de AOC Raad te maken met prima bestuurders en een bureau met zeer deskundige medewerkers en een uitstekende directeur.”

Hoe lang Cornielje de functie van voorzitter denkt te gaan vervullen kan hij nog niet zeggen. “Je begint niet aan zo’n klus met de gedachte: wanneer kan ik er mee stoppen.” Over de invulling van zijn functie als voorzitter en stijl van opereren is de provinciebestuurder kort en duidelijk. Goed luisteren naar waar men mee bezig is en wat men wil. “Zo heb ik altijd gewerkt”, aldus zijn verkla- →

ring. “De input moet van de basis komen, de instellingen, de voorzitters van de colleges van bestuur. Ik mag als boegbeeld namens de AOC Raad het overleg in Den Haag voeren. Met OCW, LNV, het Platform Beroepsonderwijs.” Eensgezindheid, helder verwoorden wat je wilt, afspreken welke middelen je daarvoor gebruikt. Het zijn volgens Cornielje essentiële stappen om resultaten te kunnen boeken. “In het voortraject moet je er samen uitkomen, zodat je als AOC Raad één geluid naar buiten brengt. Als dat niet lukt word je uit elkaar gespeeld en bereik je niets.” Dat geeft aoc-bestuurders een grote verantwoordelijkheid, zo benadrukt de nieuwe AOC Raad-voorzitter die zichzelf daarbij als ‘verbindingsman’ ziet. “Proberen met die twaalf zelfstandige onderwijsinstututen het gemeenschappelijke te zoeken.” De vorming van de Groene Kennis Coöperatie ziet de nieuwe AOC Raad-voorzitter niet als een bedreiging van de positie van de raad en de autonomie van zijn leden. “De doorstromingsproblematiek mbo-hbo bijvoorbeeld brengt partijen hier bij elkaar en vraagt om samenwerking in het kennissysteem. Samenwerking tussen zelfstandige eenheden zoals dat in een coöperatie gebeurt. Op die manier kun je de voordelen van

‘In het voortraject moet je er samen uitkomen, zodat je als AOC Raad één geluid naar buiten brengt. Als dat niet lukt word je uit elkaar gespeeld en bereik je niets.’

zelfstandige eenheden behouden en aan de andere kant de thematische verbinding versterken. Dit veronderstelt wel dat je nog steeds onderscheiden, zelfstandige eenheden hebt, aoc’s die samen op hun beurt een club vormen die een buitengewoon nuttige functie kan vervullen.”

Verworvenheden

Om welke gemeenschappelijke onderwerpen gaat het dan? Volgens Clemens Cornielje is dat op de eerste plaats het zeker stellen en behouden van de verworvenheden van het groen onderwijs. “De goede relatie met het bedrijfsleven en de goede afstemming onderwijs-arbeidsmarkt. Het snel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en innovaties. En onderwijs bieden aan grote groepen leerlingen die met hoofd, hart en handen leren.” Met de komende Tweede-Kamerverkiezingen en de kabinetsformatie vragen die verworvenheden weer extra aandacht omdat – zoals bij iedere kabinetsformatie – de positie van het Ministerie van LNV en van het groen onderwijs waarschijnlijk weer ter discussie staan. Cornielje heeft er een duidelijke opvatting over. “Je moet alleen reorganiseren als er een duidelijk voordeel binnen handbereik is. Als Kamerlid zag ik dat voordeel niet. Ik vind nog steeds dat we met de huidige taakverdeling tussen OCW en LNV het beste af zijn. Maar we hebben het niet voor het zeggen. Mocht tijdens de kabinetsformatie een andere beslissing genomen worden dan zullen we er als AOC Raad minimaal voor moeten zorgen dat die verworvenheden niet verloren gaan.”

Verscheidenheid

De nieuwe AOC Raad-voorzitter ziet nog meer uitdagingen. “Bijvoorbeeld wat men tegenwoordig de ‘verpaarding’ van het platteland noemt. Geen mooi woord maar het is wel aan de orde. Het is een nieuw verschijnsel. Er ontstaan nieuwe functies in het landelijk gebied. Wat betekent dit voor het opleidingsaanbod van aoc’s?” Een ander voorbeeld betreft het streven naar meer natuurlijke vormen van waterbeheer. “Wat kunnen aoc’s daarin betekenen? Ook hier ontstaan immers allerlei nieuwe functies.” Het thema ‘diversiteit’ heeft zijn bijzondere aandacht. Aoc’s hebben niet dezelfde kleur als roc’s. Anders gezegd: de deelname van allochtonen aan het groen onderwijs is geen weerspiegeling van de situatie in de samenleving. “Dat is overigens geen verwijt aan het adres van de aoc’s”, benadrukt Cornielje. “De oorzaken zijn bekend. Veel van origine Ma-

rokkaanse en Turkse medeburgers komen van het platteland. In het land van herkomst hadden ze daar weinig perspectief en daarom kozen ze in Nederland voor de stad en voor de industrie. Het is te begrijpen dat ze van huis uit niets in de landbouw en dus ook niets in het groen onderwijs zien.” Het geeft aoc’s naar zijn mening wel de verplichting om aan dat probleem te werken. “Dat is ook in het belang van de groene sector die voldoende medewerkers moet houden.”

Als laatste thema noemt de nieuwe AOC Raad-voorzitter de buitengewoon grote deelname van zorgleerlingen aan het vmbo-groen. “Dat is natuurlijk fantastisch en ik ben daar ook heel trots op”, aldus Cornielje. Maar als het onderwijs door die grote deelname extra belast wordt, mag volgens hem van de overheid verwacht worden dat scholen daartoe financieel in staat worden gesteld. “Dat gebeurt nu nog in onvoldoende mate en we zullen daarover met de minister van OCW in gesprek gaan.”

Uitgangspunt voor Cornielje bij deze kwestie is het principe ‘Recht doen aan verscheidenheid’. “Het is de titel van het rapport dat de Commissie van Veen in de jaren 90 uitbracht over de vorming van het vmbo. “Voor mij is het een politiek leitmotiv geworden: recht doen aan verschillen tussen mensen. In het onderwijs betekent het dat je moet aanvaarden dat deelnemers verschillen in leerstijlen, niveaus en motivatie.” Datzelfde is volgens Cornielje aan de orde bij verschillen tussen onderwijssectoren. Ook daar moet je recht aan doen. Bijvoorbeeld als het gaat om de relatie groen onderwijs-arbeidsmarkt. “Die is regionaal, soms lokaal, op een heel speciale manier vormgegeven. Een fijnmazig netwerk waarmee goed ingespeeld kan worden op de regionale behoeften. Dat zou ik niet graag loslaten. Als we het groen onderwijs verbreden moeten we ook daar de verbreding in zoeken”, aldus Clemens Cornielje tot besluit. □